



## NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

Iktatószám: 44212-1/2020/HOTII

### **SARS-CoV-2 PCR és Antigén gyorsesztt vizsgálat céljából vett mintavételezésre és a vizsgálatok végzésére vonatkozó eljárásrend**

Az országos tisztifőorvos által kiadott és az egészségügyért felelős miniszter által jóváhagyott *Eljárásrend a 2020. évben azonosított új koronavírussal kapcsolatban követendő járványügyi és infektókontroll szabályokról* című útmutató határozza meg a COVID-19 betegség felismeréséhez, diagnosztizálásához szükséges vizsgálatok valamint az egészségügyi és szociális dolgozók körében végzett kontaktszűrések végzését. A járványügyi készültségi időszak utazási korlátozásairól szóló 408/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet és a COVID-19 betegséggel összefüggő járványügyi megfigyelés esetén alkalmazandó egyes szabályokról szóló 409/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet is határoz meg mintavételi és vizsgálati szükségletet. Célszerű az előírt SARS-CoV-2 PCR és Antigén gyorsesztt vizsgálatok egységes szerkezetben való meghatározása a kötelező és lehetséges indikációk, a mintavételt elrendelők és végzők, valamint a PCR vizsgálatok végzése tekintetében.

#### **SARS-CoV-2 PCR és Antigén gyorsesztt mintavétel indikációi**

**SARS-CoV-2 Antigén gyorsesztt vizsgálat a következő esetekben kötelező és térítésmentes, a hatóság vagy az egészségügyi szolgáltató rendeli el:**

- COVID gyanús beteg vizsgálata (a vonatkozó Eljárásrend a 2020. évben azonosított új koronavírussal kapcsolatban követendő járványügyi és infektókontroll szabályokról szóló utasításban részletezve (továbbiakban: Eljárásrend)) Negatív eredmény esetén azonnal PCR vizsgálatra mintavétel szükséges.
- egészségügyi és szociális intézményben dolgozó kontaktok 0. napi vizsgálata (negatív eredmény esetén azonnal PCR vizsgálatra mintavétel szükséges)

**SARS-CoV-2 PCR vizsgálat a következő esetekben kötelező és térítésmentes, a hatóság vagy az egészségügyi szolgáltató rendeli el:**

- COVID gyanús beteg vizsgálata amennyiben az Ag gyorsesztt negatív eredménnyel járt (a vonatkozó Eljárásrend a 2020. évben azonosított új koronavírussal kapcsolatban követendő járványügyi és infektókontroll szabályokról szóló utasításban részletezve (továbbiakban: Eljárásrend))
- igazolt COVID beteg egészségügyi dolgozó és szociális otthon lakója felszabadító vizsgálata az Eljárásrend szerint
- egészségügyi és szociális intézményben dolgozó kontaktok 0. napi szűrése, amennyiben az Ag gyorsesztt negatív eredménnyel járt és 14. napos szűrése Amennyiben a dolgozó kéri a 409/2020. Kormányrendelet szerinti felmentést, akkor a 0. napit el lehet hagyni,

elvégezni 4.6. napon a felmentéshez a vizsgálatot, de a 14. napon ismét az eljárásrend szerint szűrni kell.

- a vírusátvitel szempontjából magas kockázatú elektív beavatkozások vagy immunszuppressziót okozó beavatkozások előtti szűrés
- szervtranszplantáció esetén
- egészségügyi intézményből szociális intézménybe való átadás előtti vizsgálat
- otthonából szociális intézetbe való új beköltözés előtti vizsgálat járásképtelen betegnél
- két szociális intézmény közötti áthelyezés előtti vizsgálat

#### **Térítésmentesen kérhető a SARS-CoV-2 PCR, az ügyfél kérésére:**

- COVID-19 beteg szoros kontaktja, aki karanténra kötelezett
- szociális intézménybe való új felvételhez szükséges vizsgálat nem fekvőbeteg páciens esetén
- külföldről érkező kollégiumban lakó diákok beérkezéskori szűrése

#### **Térítés ellenében kérhető a SARS-CoV-2 PCR:**

- Magyarországra való beutazást követő kötelező karanténra kötelezett
- Külföldre való utazáshoz
- COVID-19 beteg olyan kontaktja, aki nincs kötelező karanténban
- Minden egyéb a fentiekben fel nem sorolt esetben

#### **Mintavétel helye**

- **COVID-19 gyanús beteg esetén:**
  - a. Mintavételi Pontokon: azon gyanús betegek esetén, akik állapota nem igényel kórházi ellátást és saját gépjárművel el tudnak jutni a Mintavételi Pontra illetve mindazoknál, akiknél elrendelésre kerül valamely fenti okból a mintavétel. Térítéses vizsgálatot a Mintavételi Ponton nem lehet igénybe venni.
  - b. mintavétel az OMSZ által a beteg lakó vagy tartózkodási helyén (otthoni mintavétel) azoknál, akik fekvőbetegek, állapotuk miatt gépjárműbe nem ültethetők illetve csak tömegközlekedési eszközt tudnának igénybe venni a mintavételi pontokra való eljutáshoz
  - c. a páciens ellátó egészségügyi szolgáltató
- **Szoros kontaktok 409/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet szerinti felszabadító vizsgálata:** mintavételre kijelölt közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatók (a szolgáltatók listája az NNK honlapon elérhető)
- **Külföldről érkező köznevelési intézmények kollégista diákjai:** mintavételre kijelölt közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatók (a szolgáltatók listája az NNK honlapján az alábbi linken elérhető <https://www.nnk.gov.hu/index.php/component/content/article/11-foosztalyok/785-tanulok-cov-2-teszt?Itemid=135> )
- **Felsőoktatási intézmények külföldről érkező diákjai:** az ITM eljárásrendje szerint
- **Egészségügyi és szociális intézményben dolgozók szűrése:** a szűrést elrendelő járványügyi hatóság határozza meg a mintavételt
- **Transzplantációhoz szükséges mintavételek:** donort/recipienst ellátó egészségügyi szolgáltatók.
- **Magas kockázatú elektív beavatkozások előtti szűrés:** A PCR mintavételezést annál az egészségügyi szolgáltatónál célszerű és javasolt elvégezni, amelynél a vírusátvitel szempontjából magas kockázatú elektív beavatkozásra vagy immunszuppressziót okozó beavatkozásra sor kerül. Az egészségügyi szolgáltató megállapodhat más egészségügyi

szolgáltatóval a mintavételezés elvégzésére. Azoknak az egészségügyi szolgáltatóknak, amelyek nem tudják biztosítani a mintavételezés megfelelő feltételeit, megállapodás alapján más szakellátóhoz szükséges a betegeiket irányítani a minta levételére.

- **Térítés ellenében kérhető mintavétel:** a következő linken található helyeken történhet <https://www.nnk.gov.hu/index.php/mintavetel-celjabol-felkeresheto-intezmenyek>

### **A mintavételezéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek**

A mintavételt bármilyen egészségügyi végzettséggel rendelkező személy elvégezheti, aki a mintavételezésre vonatkozó, NNK által összeállított oktatóanyagot, valamint a mintavételezésre vonatkozó szabályokat megismerte. Az oktatóanyag megismerését dokumentálni kell. Az oktatóvideó az alábbi linken érhető el:

<https://www.nnk.gov.hu/index.php/koronavirus-tajekoztato/673-orr-garat-mintavetel-folyamata>

A mintavételt végző személynek az alábbi, szakszerűen felvett, megfelelően illeszkedő egyéni védőfelszerelésből álló védőfelszerelést kell viselnie:

- FFP 2 respirátor
- védőszemüveg vagy arcvédő
- kesztyű (egyszer használatos)
- védőruha vagy köpeny (hosszú ujjú, egyszerhasználatos, vízlepergető anyagú)
- sebészi műtős sapka (egyszer használatos)

A mintavételezést erre a célra kijelölt külön helyiségben kell elvégezni, ami a rendelő általános feltételeinek megfelel. (A két mintavétel között szellőztetés, fertőtlenítés) A Mintavételi Pontokon a mintavételhez az odaérkező személynek a gépjárműből nem kell kiszállnia.

## **Mintavétel**

### **Felső légúti minta levétele**

A minta minőségének szempontjából felső légúti minta esetén legelőnyösebb a reggeli mintavétel, mielőtt a beteg ételt vagy italt fogyasztott volna. Szintén a minta minőségének szempontjából orrtörlet vételekor a mintavételező pálcát magasan fel kell vezetni az orrüregbe.

A mintavétel a garat és az orr nyálkahártya felszínekről az alábbiak szerint történjen:

- A mintavételezéshez a frissen kibontott, száraz vattapálca használatos. A vattapálcát NEM szabad a mintavétel előtt belemártani a VTM oldatba, mivel az antibiotikumot és antimycoticumot tartalmaz.
- A steril mintavevő vattapálca segítségével nyálkahártya törletet veszünk a felső garat ívekről. Ezután a garatpálcát belemossuk a vírus transzport médiumba körülbelül 10 másodpercig tartó forgó mozdulattal.
- A másik mintavevő vattapálcával az orrnyálkahártya felszínéről veszünk törletet az orrsövényvel ellentétes oldalon, rotáló mozgást végezve. Ezután a vattapálcát belemossuk a már előzőleg is használt csőbe, 10 másodpercig tartó forgó mozdulattal.
- A vattapálcákat a helyi szabályozásoknak megfelelően veszélyes hulladékként kezeljük.
- A VTM-et tartalmazó csövet a kék kupakkal szorosan lezárjuk. A csövön lévő etikett címkrét olvashatóan kitöltjük az azonosítás érdekében.
- Egy betegről egy mintavételi cső küldendő be a helyes adatokkal megfelelően kitöltött beküldő lappal együtt, letölthető a [www.nnk.gov.hu](http://www.nnk.gov.hu) oldalról.

(<https://www.nnk.gov.hu/index.php/mikrobiologiai-referencia-laboratoriumi-foosztaly/szolgaltatasok-es-termekek/mikrobiologiai-szolgaltatasok> )

- A mintát tartalmazó csövet bele kell tekerni papírvattába vagy más nedvszívó anyagba, majd behelyezni a simítózáras zacskóba. A következő jól zárható zacskóba helyezzük a beküldőlappal együtt a csövet tartalmazó zacskót.
- A mintát az elszállításáig vagy maximum 24 órán keresztül +2-8°C közötti hőmérsékleten kell tárolni!
- A minta lefagyasztható ( $\geq -20^{\circ}\text{C}$ ), ha 24 órán túlra nyúlik a tárolása. Amennyiben a minta lefagyasztásra került, azt jelezni kell a beküldő lapon.
- Egyes pálcákat tilos a mintavételi csőben hagyni, illetve beletörni, másokat pedig pont, hogy bele kell törni! Mindig a mintavételi szettet adó laboratórium utasítása szerint kell eljárni!
- A minta minőségének szempontjából felső légúti minta esetén legelőnyösebb a reggeli mintavétel, mielőtt a beteg ételt vagy italt fogyasztott volna. Szintén a minta minőségének szempontjából orrtörlet vételekor a mintavételező pálcát magasan fel kell vezetni az orrüregbe. <https://www.nnk.gov.hu/index.php/koronavirus-tajekoztato/673-orr-garat-mintavetel-folyamata>

A mintavételi csomag a következő eszközöket tartalmazza

- mintaküldésre alkalmas csomagolórendszer (postára nem adható)
- 1 db 10-15 ml-es centrifugacső 3-5ml VTM-mel,
- 2 db steril mintavevő pálca

A gyorsteszték esetében a gyorsteszthez adott leírás szerint kell elvégezni a mintavételt.

### **A levett minta laboratóriumba történő szállítása**

A minta laboratóriumba történő szállításáról a mintát vevő egészségügyi szolgáltató gondoskodik. (Ez történhet megállapodás keretében más szolgáltató által is)

### **Antigén gyorsteszt alkalmazása**

A gyorsteszt kazettára rá kell írni a beteg nevét. A beteg egyik orrnyílásán keresztül a gyorsteszthez mellékelt mintavevővel nasopharyngeális mintavételt kell végezni. A gyorsteszt saját használati utasítása szerint szükséges elvégezni a vizsgálatot.

A gyorsteszt kazettáról a leolvasásával egy időben fotódokumentációt kell készíteni, olyan módon, hogy a fényképen is látszódjon, hogy melyik beteg mintájának vizsgálata történt meg a gyorsteszttel. A fotódokumentációt a betegdokumentációban kell elhelyezni. Amennyiben a gyorstesztekéről készített fotódokumentáció rögzítése és nyomtatása (akár fekete fehér sima papíron) akadályokba ütközik, akkor az eredményt leolvasó az aláírásával igazolja a teszt eredményét és ezt kell a betegdokumentációhoz csatolni.

A nasopharyngeális pálcát a használat után veszélyes hulladékként kell kezelni.

Amennyiben a teszt eredménye negatív, a másik orrnyílásból és a garatból PCR vizsgálatra mintát kell venni, és be kell küldeni beküldőlap kíséretében a területileg illetékes

laboratóriumba. A beküldő lapon rögzíteni szükséges a gyorsteszt típusát és a leolvasott eredményt. A Mintavételi Pontokon a gyorsteszt eredményét meg kell várni és negatívítás esetén meg kell ismételni a mintavételt a PCR vizsgálatra.

Mind a pozitív, mind a negatív Antigen gyorsteszt eredményét a betegadatokkal együtt a leolvasást végző egészségügyi szolgáltatónak rögzítenie kell az OSZIR fertőző beteg bejelentő alrendszerébe!

Abban az esetben, ha a gyorstesztet az Országos Mentőszolgálat bajtársai végezték el a gyanús beteg kórházba szállításakor, akkor az átadást végző személy írásban nyilatkozik a teszt eredményéről az átadásakor, mely alapján a fekvőbeteg ellátó egészségügyi szolgáltató köteles az OSZIR-ba lejelenteni a beteg adatait és Ag teszt vizsgálati eredményét.


### SARS-CoV-2 PCR vizsgálat

**Tértésmentes vizsgálatokat** a feladatra kijelölt laboratóriumok végzik, területi ellátási kötelezettség mellett: <https://www.nnk.gov.hu/index.php/koronavirus-tajekoztato/609-covid-19-mikrobiologiai-laboratoriumi-diagnosztika-virusorokito-anyagot-kimutato-pcr-vizsgalat>

A tértéses vizsgálatokat minden 2. progresszivitási szintű molekuláris diagnosztikára egészségügyi szolgáltatási engedéllyel rendelkező, SARS-CoV-2 PCR vizsgálatra képes laboratórium végezheti.

Minden egészségügyi szolgáltató, mely SARS-CoV-2 PCR vizsgálatot végez, köteles az eredményeket az országos tisztifőorvos által működtetett országos járványügyi információs rendszerbe (OSZIR) interfészen keresztül feltölteni.

Budapest, 2020. ~~november,~~ <sup>október</sup> 30.,

  
Dr. Müller Cecília  
országos tisztifőorvos

Jóváhagyom:  
2020. ~~november,~~ <sup>október</sup> 30.,

  
Prof. Dr. Kásler Miklós  
miniszter